nr. 151

PLOEG

STUDIE-SUCCES

Het bijzondere onderwijs van commerciële economie

Speel het studiesucces bordspel!

Studiesucces in het lab: wat werkt echt?

Onafhankelijk tijdschrift van Hogeschool Rotterdam

Tosca
Hoofdredacteur

Edith
Eindredacteur

Jos
Redacteur

Olmo
Redacteur

Demian
Beeldredacteur

Asli
Junior-redacteur

Darice
Front-end developer

Colofon

Verschijningsdatum Profielen 151: 2 december 2019
Hoofdredacteur: Tosca Sel
Eindredactie: Edith van Gameren
Redactie: Darice de Cuba, Demian Janssen, Asli Kösker, Olmo Linthorst, Jos van Nierop
Meegewerkt aan dit nummer: Zoë Cozijnsen, Serge Feldmann, Inge Janse, Vivian van Leeuwen, Lana van der Meer, Aileen Melief

Corrector: Marco Prins
Vormgeving: Tigges
Foto's: Wouter le Duc, Asli Kösker, Roza Schous, Isolde Woudstra
Illustraties: Demian Janssen, Aileen Melief
Cover: Demian Janssen
Redactieadres: Museumpark 40, hoogbouw bg, kamer MP.H.00.035. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam.

Telefoon: (010) 794 45 75
E-mail: profielen@hr.nl
Advertenties: Via profielen.hr.nl
Druk: Platform P
Jaargang 31 ISSN 1385-6677

Het is verboden zonder toestemming van de hoofdredacteur artikelen of illustraties geheel of gedeeltelijk over te nemen.

Profielen

151 - december 2019

Inhoud: **4** Dit is *Profielen* **5** Lieve Tosca **6** Wat is er zo bijzonder aan het onderwijs van commerciële economie? **15** 6 manieren om studiesucces te voorkomen **16** Geen diploma, wel succes. **22** Column Vivian **24** Alles wat je altijd wilde weten over het bsa **27** Column Serge **30** Minder baankansen, toch supergemotiveerd **38** Studiesucces in het lab **46** Het Panel **48** Het grote Studiesucces bordspel

DIT IS PROFIELEN

Studiesucces. We streven het allemaal na, studenten en docenten, onderzoekers en bestuurders. Maar wat is het eigenlijk? En hoe bereik je het? Wat werkt wel en wat werkt niet? In dit nummer onderzoeken we verschillende kanten van studiesucces.

We snuffelden rond bij de opleiding commerciële economie die vijf jaar geleden het onderwijs over een andere boeg gooide om meer studenten een diploma te laten halen. We spraken met onderzoekers die wetenschappelijk experimenteren met al dan niet effectieve maatregelen. We praatten met studenten met minder 'baankansrijke' studies over hun drive. En we presenteren alles wat je moet weten over het bsa overzichtelijk in een achtpuntenlijstje.
We kijken ook naar de andere kant. We spraken drie succesvolle drop-outs, die hun opleiding afbraken om iets te gaan doen dat ze op dat moment kansrijker vonden. Onze illustrator Aileen schetste de beste manieren om studiesucces te *voorkomen*.

Tot slot de blikvanger van dit studiesuccesnummer: het grote studiesucces bordspel, op de uitvouwbare achtercover van dit nummer. Pak de chips en biertjes en vermaak je een avondje met alle hindernissen en meevallers die je in je hogeschoolloopbaan kunt tegenkomen. Van onze eigen beeldredacteur (en ervaringsdeskundige) Demian Janssen.

Lieve Tosca, ik ben overspannen geraakt en weet niet hoe ik verder moet

FOTOGRAFIE: SUGARCOATED

Lieve Tosca,

De afgelopen periode ben ik denk ik overspannen geraakt van school en stage. Als ik aan school denk, voel ik de paniek al door m'n aderen gieren. Soms lukt het om een paar uur te gaan, maar als ik ben geweest voel ik me niet beter. In de avond pieker ik dan over hoe ik m'n opleiding af kan maken als ik me zo voel. Hoe moet ik verder? Ik weet het echt niet meer.

Liefs, Piekeraar

Lieve Piekeraar,

Paniek die door je aderen giert als je maar aan school denkt, dat klinkt helemaal niet goed. Ik weet niet of je al hulp hebt gezocht, maar ik denk dat het tijd is. Je hoeft je niet te schamen voor het feit dat het leven momenteel even lastig is. Vroeg of laat komen de meeste mensen op zo'n punt en hoe eerder je actie onderneemt, hoe beter het is.

First things first: Maak een afspraak met je huisarts en vertel over je klachten. Wees eerlijk, ga je niet beter voordoen dan je je voelt. Als je piekert, slecht of juist heel veel slaapt, stress ervaart, hartkloppingen of suizende oren hebt, moet je dat delen. Op die manier kan je huisarts je het beste helpen. Waarschijnlijk word je doorverwezen naar een praktijkondersteuner die met jou onderzoekt wat er met je aan de hand is en hoe je het beste geholpen kan worden.

Daarnaast is het goed om met je decaan te praten. Als je studievertraging dreigt op te lopen door medische of psychische klachten of andere omstandigheden is het altijd goed dit met je decaan te bespreken zodat er een aantekening in je dossier kan worden gemaakt. De decaan kan met je meekijken en de opleiding adviseren om rekening te houden met je omstandigheden.

Blijf niet te lang doormodderen met je klachten en zoek hulp. Het lijkt nu misschien intimiderend om er met anderen over te praten, maar uiteindelijk gaat het je echt helpen.

Lfs,
Tosca

HEB JIJ EEN VRAAG OVER STUDIESUCCES (OF IETS TOTAAL ANDERS)? STEL HEM AAN LIEVE TOSCA VIA T.SEL@HR.NL EN ZE BEANTWOORDT HEM SNEL.

TEKST: OLMO LINTHORST, M.M.V. INGE JANSE EN LANA VAN DER MEER
FOTOGRAFIE: ISOLDE WOUDSTRA

Wat is er zo bijzonder aan het onderwijs van commerciële economie?

Bij commerciële economie werken docenten aan een nieuwe onderwijsmethode. Studenten moeten meer zelf doen en docenten moeten hun studenten kennen. Maar wat is er nou eigenlijk bijzonder aan? Redacteur Olmo Linthorst zocht het uit.

Meer kennis met minder *nadruk* op kennis. Niet langer 'reproduceren' als belangrijkste middel of doel, maar studenten echt voorbereiden op de beroepspraktijk. Toewerken naar *21st century skills*, om creatieve, kritische, communicatieve en bewuste probleemoplossers af te leveren. Talentgericht, persoonlijk en toekomstbestendig onderwijs verzorgen. En in alles een *growth mindset* stimuleren. Als je bij commerciële economie rondloopt, vliegen de modieuze termen en onderwijsbeloftes je om de oren. Met zoveel beloftes vraag je je al snel af (ik tenminste): Kan dat wel? Kun je echt slimmere studenten afleveren die ook nog eens allemaal nieuwe vaardigheden opdoen, simpelweg door je onderwijsmethode te veranderen?

Vijf jaar geleden heeft de opleiding commerciële economie nieuwe regels ingevoerd die binnen deze hogeschool tot dan toe ongekend waren, zoals minder herkansingen, een maximale bsa-norm en een nieuwe manier van roosteren waarbij het schooljaar in kortere lesperioden is ingedeeld met minder →

Uit veel wetenschappelijk onderzoek blijkt dat je van passief in de collegebankjes hangen niet zoveel leert.

vakken tegelijk, zodat vakken en tentamens minder met elkaar concurreren.
Naast nieuwe regels en roosters werkt ‘commercieel’ ook al vijf jaar aan een nieuwe manier van lesgeven. Docenten moeten in de les minder uitleggen en studenten meer aan het werk zetten, kondigde de directeur van de opleiding, Fred Feuerstake, vijf jaar geleden aan. Hij wilde, met andere woorden, een nieuwe pedagogiek en een nieuwe ‘activerende didactiek’ die ervoor moet zorgen dat studenten met de stof aan het werk gaan en er actief over nadenken. Uit veel wetenschappelijk onderzoek blijkt namelijk dat je van passief in de collegebankjes hangen niet zoveel leert. Deslauriers schreef bijvoorbeeld in 2011 in *Science* dat zelfs de beste profs in een traditioneel hoorcollege de helft minder aan het verstand van hun studenten gepeuterd krijgen dan onervaren docenten die de studenten actief met de lesstof laten werken. De nieuwe pedagogiek houdt in dat docenten hun studenten echt moeten kennen en weten hoe ze hen kunnen motiveren tot leren.

Meer propedeuses gehaald

Al na een jaar verklaarde de hogeschool het nieuwe onderwijs tot een succes. Veel meer eerstejaars dan voorheen haalden hun propedeuse: van minder dan twee derde in twee jaar naar ruim twee derde in één jaar, blijkt uit cijfers van de hogeschool. Mede dankzij deze cijfers kijken veel opleidingen naar commerciële economie. De directeur kreeg na het spectaculaire eerste jaar bijna wekelijks opleidingen op bezoek – van binnen en van buiten de Hogeschool Rotterdam.
Dit voorjaar laaide de interesse voor de onderwijsvernieuwingen van commerciële economie weer op vanwege het rapport *Grip op Studiesucces*. In dat rapport nam de commissie Studiesucces de vernieuwingen bij ‘commercieel’ en bij industrieel product ontwerpen (ipo) onder de loep en beval ze aan bij de rest van de hogeschool. In decenmber moeten zo’n vijftien opleidingen een plan inleveren waarin ze vertellen hoe ze met dit rapport in de hand hun onderwijs gaan verbeteren.
Nu heb ik bij commercieel niemand horen zeggen dat ze er onderwijskundige wonderen verrichten. Ook zijn de didactische en pedagogische inzichten waarop commercieel zich baseert niet verschrikkelijk nieuw. Misschien vinden ze al die aandacht bij commercieel zelf ook wel overdreven. (Ben ik vergeten te vragen helaas.) Maar na alle aandacht voor de maximale bsa-norm of het invoeren van de mogelijkheid om onvoldoendes te compenseren, is het misschien weleens leuk om de vraag te beantwoorden: Wat is er nou eigenlijk zo bijzonder aan de onderwijsmethode van commercieel?

> In het voorjaar van 2016, na ruim een halfjaar nieuw onderwijs, beoordelen eerstejaars-pioniers hun onderwijs op veel punten veel beter.

Afgelopen maanden heb ik (met twee collega’s) docenten, managers en onderwijskundigen binnen en buiten commerciële economie gesproken om deze vraag te kunnen beantwoorden.
Ook vroegen we de makers van de Keuzegids om voor ons de tevredenheid van studenten te onderzoeken. Wat zeggen studenten commerciële economie over hun opleiding in de Nationale Studentenenquête (NSE)?
De Keuzegids keek in de NSE die werd afgenomen in 2016 speciaal naar de oordelen van de eerstejaars van 2015; zij waren de pioniers van het nieuwe onderwijs. In 2017 nam de Keuzegids de eerste- en tweedejaars in het bijzonder onder de loep. (Van de twee jaren daarna zijn wegens problemen met de NSE geen of onvoldoende cijfers voorhanden.)
In het voorjaar van 2016, na ruim een halfjaar nieuw onderwijs, beoordelen eerstejaars-pioniers hun onderwijs op veel punten veel beter. Veel beter dan andere studenten een jaar eerder, veel beter dan studenten op de rest van de hogeschool en veel beter dan studenten op andere opleidingen commerciële economie in Nederland. Het studentenoordeel over de kwaliteit van de begeleiding en over de feedback van docenten schiet omhoog. Het oordeel over de bereikbaarheid en de betrokkenheid van docenten rijst de pan uit. Tegelijkertijd stijgt volgens studenten ook het niveau van de opleiding behoorlijk.

Met één been in de toekomst

Nieuw onderwijs is er niet meteen. Sommige docenten zijn nu al een jaar of vijf aan het bedenken en ervaren hoe nieuw onderwijs er in hun lespraktijk uit moet zien. Als ik met deze docenten praat, krijg ik het gevoel dat ze met één been in de toekomst staan. Ze kunnen nieuwe perspectieven schetsen en problemen aanstippen waar wellicht nog niet iedereen over heeft hoeven nadenken. ➞

Kun je de zoektocht naar kennis inderdaad aan studenten zelf overlaten?

Eén simpel voorbeeld komt van docent Arjen Kolk. Tijdens een interview noemt hij terloops compensatie als iets dat talentgericht onderwijs mogelijk maakt. Talentgericht onderwijs is een term waar ik normaliter overheen lees als inhoudsloze prietpraat, maar Kolk maakt het concreet. (Beetje voorkennis: bij commercieel mogen studenten in theorievakken een onvoldoende, een 4 of hoger, compenseren.) Kolk: 'We willen studenten een kans geven om echt te excelleren. In het oude systeem kon je dat wel zeggen, maar als een student een 5 haalt…' Kolk begint een cabaretje: 'Heb je allemaal 9's en een 5? Jammer man! Echt jammer man. Moet je toch die 5 gaan herkansen, want, hé, dat je allemaal 9's hebt doet er eigenlijk niet toe.' De meeste studenten winnen weinig met fantastische cijfers, aldus Kolk, 'totdat je gaat compenseren'.

Docenten zijn aan het leren

Zo zijn er meer bijzonderheden aan het onderwijs van commercieel. Dat wil niet zeggen dat het hele onderwijs van de opleiding bijzonder is: er zijn ook nog genoeg docenten die gewoon voor de klas de theorie staan uit te leggen – als het moet met een powerpointje erbij. Maar wat ik uit de gesprekken met docenten opmaak, is dat velen het gevoel hebben dat ze echt aan iets nieuws werken, aan onderwijs dat toekomstgericht is en dat studenten kan afleveren die toekomstgericht zijn. De docenten zijn aan het leren. Daarbij helpt het dat veel docenten met zijn tweeën voor de klas staan. Door lessen samen voor te bereiden, samen toetsen te maken en samen les te geven, kunnen docenten veel van elkaar afkijken.
Voor de zomervakantie las ik in het jaarverslag een mini-interviewtje met Kolk: 'Volgens mij is de traditionele rol van de docent als de overbrenger van kennis en kunde grotendeels uitgespeeld. In principe staat dat alles ook online. Als docent word je veel meer coach en begeleider.' Is dat zo? Commercieel schuift inderdaad die kant op.

Docenten staan minder centraal voor de klas en zijn meer bezig met het leerproces van individuele studenten.

Ook kritiek op coachend lesgeven

De afgelopen tijd heb ik me verdiept in dat coachend lesgeven, omdat het me al een tijdje fascineert. Coachend lesgeven klinkt als de logische conclusie van de kritiek op hoorcolleges – studenten zijn daar te passief en steken zo weinig op. Maar er is ook veel kritiek op coachend lesgeven. Ten eerste omdat nog niets bekend is over de feitelijke effectiviteit ervan, wat tot de ironische situatie leidt dat je hoorcolleges op wetenschappelijke gronden de deur wijst en vervolgens in wetenschappelijk niemandsland stapt met je coachende lesvervanger. Ten tweede omdat coachend lesgeven een problematische relatie heeft met het overdragen van kennis. Kun je de zoektocht naar kennis inderdaad aan studenten zelf overlaten? Ik heb, meer voor mezelf eigenlijk, een artikel over coachend lesgeven en het kennisprobleem geschreven voor onze site (profielen.hr.nl/coach). Ik concludeer daarin dat critici onterecht de theoretische basis achter coachend lesgeven aanvallen, maar terecht wijzen op het belang van kennis, ook voor nieuwerwets onderwijs dat meer gericht is op vaardigheden. Kennis blijft de basis voor vele vaardigheden. Dat is een thema waar ook commerciële economie op stuit.

De kennisvraag in drie vormen

Het coachende onderwijs van commercieel is om drie redenen bijzonder: de professionalisering, de organisatie en de hoeveelheid tijd voor praktijkonderwijs. In alle drie komt de kennisvraag terug.
Ten eerste is het bijzonder dat veel docenten daadwerkelijk bijgeschoold zijn, de afgelopen jaren, in een nieuwe manier van lesgeven. Commercieel heeft een bureau ingeschakeld dat al zes jaar lesbezoeken aflegt, opnames maakt en die tot in detail analyseert en codeert, zodat de docent kan

zien welke vragen hij stelt en wat voor feedback hij geeft. Dit wordt nabesproken, soms ook samen met collega's, en de docenten worden hierop gecoacht.
Alleen van de afgelopen vier jaar zijn er nog cijfers: het gaat in die periode om 45 docenten, bijna een kwart van alle docenten van commercieel. Hoeveel er in de jaren ervoor les kregen in coachend lesgeven is niet bekend.
Dat is wellicht bijzonder in termen van geld en moeite, maar vooral in termen van consistentie. Bestaan er opleidingen op de hogeschool die zes jaar lang hun docenten volgens hetzelfde principe bijscholen? (De vraag is maar een beetje retorisch bedoeld.)
Een tweede bijzonderheid is de steeds kleinere onderverdeling van die gigantische opleiding commerciële economie. Als het pedagogische principe is dat je je studenten moet kennen, dan is dat met 2524 stuks tegenover 193 docenten best redelijk onmogelijk. Om het 'ken je student'-principe toch mogelijk te maken is commerciële economie daarom vijf jaar geleden opgedeeld in kleinere 'communities'. Eén enkele community is zo klein dat studenten en docenten elkaar daar inderdaad allemaal kennen. Een andere community wás een paar jaar geleden wel klein, maar groeide zo sterk dat docenten klaagden over de verzwakte band met hun studenten. Daarom is dit schooljaar deze community, creative marketing en sales, weer in kleinere eenheden opgeknipt, zodat het inderdaad mogelijk blijft voor docenten om hun studenten te kennen.
Deze organisatorische keuze is terug te zien op de roosters, blijkt uit de jaarplanning van 'creative'. Zo zijn de eerstejaars opgedeeld in groepen van vier klassen, waarbij meer dan tachtig procent van hun lessen wordt gegeven door afwisselend zes of zeven docenten. Deze vaste groep docenten geeft de theorievakken, maar ook de projecten en de studieloopbaancoaching.

Kleinere eenheden

Ook de grootste community van commercieel, global marketing en sales (gms), heeft vanaf dit schooljaar het eerste en tweede jaar in kleinere eenheden opgeknipt, vertelt gms-docent Els Sneep. Met volgens haar ongeveer hetzelfde resultaat: 'We zitten met vier of vijf docenten in een cluster van zo'n 75 studenten.
Af en toe wordt er een docent met een specifieke expertise ingevlogen, maar negentig procent van de lestijd verzorgen we met z'n vijven. Gedurende het jaar moet ik dus 75 studenten leren kennen.'

Coachend lesgeven is inhoudelijk moeilijker, zeggen docenten allemaal, dus je moet meer boven de stof staan dan in een klassikale les.

Elders is het aantal docenten dat een klas ziet veel hoger – vaak al in één kwartaal. Vijftien docenten of meer per klas zijn geen uitzondering. Hoe groter het aantal docenten, hoe kleiner de (kans op) binding, lijkt me. (Waarom is er nog geen officiële aantal-docenten-per-klas-ratio?)
Een derde bijzonderheid, tevens belangrijke voorwaarde voor coachend lesgeven, is dat studenten veel zelf (op school) moeten werken aan praktijkproblemen, drie keer drie uur per week. Dit is de kern van het onderwijs van commercieel, zeggen docenten. De theorievakken staan in dienst van de praktijkvakken.
En zo'n lang blok (met soms tussendoor een korte, klassikale instructie) biedt docenten de ideale mogelijkheid om coachend op te treden.
Nu zit in die nadruk op de praktijk ook een gevaar, zegt gms-docent Felix van Hoften. 'Studenten hebben ook een theoretische basis nodig, terwijl het hier veel om doen gaat. De verhouding tussen kennis en praktijkonderwijs is op dit moment uit balans.'

Kennis als 'gereedschap'

Commercieel maakt inderdaad een andere keuze als het gaat om kennis. Docenten noemen kennis 'gereedschap' voor het oplossen van problemen, geen doel op zich. De kennisvakken staan dus volgens docenten 'in dienst van' praktijkvakken.
Op een bepaalde manier volgt de andere rol van kennis ook uit de drie bijzonderheden die ik net genoemd heb: de professionalisering van docenten, de organisatie van een persoonlijke band en dus ook de nadruk op praktijkonderwijs.
Uit het feit dat de communities in clusters zijn onderverdeeld volgt ook dat vijf, zes of zeven docenten een jaar lang vrijwel alle vakken aan studenten moeten kunnen geven. Ze moeten dus van meer markten thuis zijn dan voorheen. Daar komt bij dat docenten zonder uitzondering verklaren dat ze in hun coachende rol sowieso meer expertise nodig hebben, om het niveau van studenten in te schatten, hen de juiste vragen te stellen en goede uitleg te geven.
Coachend lesgeven is inhoudelijk moeilijker, zeggen docenten allemaal, dus je moet meer boven de stof staan dan in een klassikale les.
Als je dat bij elkaar optelt, kom ik tot de conclusie dat docenten meer vakken moeten beheersen op een hoger niveau. Terwijl docenten werden →

Fotograaf **Isolde Woudstra** (1982) ging voor ons aan de slag met het thema coaching en vertaalde dit in een serie foto's van planten die in hun groei worden ondersteund. Isolde publiceert in verschillende tijdschriften en exposeert in binnen- en buitenland. Je kent haar werk misschien nog uit het stagenummer van *Profielen*.

bijgeschoold in hun coachende vaardigheden, hadden ze dus tegelijkertijd hun vakkennis grondig moeten uitbreiden en bijspijkeren.
Kennis is ook niet langer het enige doel, zegt een heel aantal docenten. Immers, kennis veroudert snel en studenten moeten hun leven lang leren. De opleiding moet ervoor zorgen dat ze zelf nieuwsgierig en onderzoekend zijn. Het einddoel van de opleiding is niet langer 'kennis', maar een lange lijst met 'competenties'. Vaardigheden die je niet moet leren maar oefenen. Denk aan *21st century skills* als communicatie, initiatief, samenwerken en leiderschap.
Dat is een valide argument. Maar wat mij dan dwarszit, is dat er ook vaardigheden als kritisch denken, creativiteit en probleemoplossend vermogen tussen de eindcompetenties van commerciële economie staan. Dat zijn vaardigheden die beginnen en eindigen met zeer gedegen kennis van zaken.

Krijgen studenten genoeg kennis mee om straks deze vaardigheden uit te kunnen oefenen? Een antwoord op die vraag kan ik niet geven. Bij commercieel is al het onderwijs vernieuwd, van het eerste vak tot en met de manier van afstuderen, van de onderwijsvisie tot en met de eindcompetenties. Vergelijken is onmogelijk. De hoop is natuurlijk dat door alle onderwijsinnovaties studenten kennis beter opslaan.
Commercieel heeft niet voor niets alle hoorcolleges afgeschaft, geheel in lijn met de wetenschappelijke inzichten. Studenten zijn actiever met de stof bezig, ze hebben een betere band met docenten, ze krijgen meer vragen en feedback en meer betekenisvolle theorie vanwege de grote hoeveelheid praktijk.
Ik hoop daarom dat ze dus in feite meer kennis opdoen terwijl de opleiding minder nadruk op kennis legt.
Dat kan. Het zou in ieder geval de inlossing van een grote belofte zijn. ■

6 manieren om studiesucces te voorkomen

Soms worden dingen veel duidelijker als je de situatie omkeert. We geven je adviezen waarmee je je eigen studiesucces lekker kunt saboteren.

ILLUSTRATIES: AILEEN MELIEF
TEKST: EDITH VAN GAMEREN

Faaltip 1

Push, push, push jezelf! Leg de lat hoog en stel onhaalbare eisen.
Jouw persoonlijke motto: geen 10 gehaald = gefaald!

TEKST: JOS VAN NIEROP
FOTOGRAFIE: WOUTER LE DUC

Geen diploma, wel succes. Hoe doe je dat?

Mark Zuckerberg, Oprah Winfrey en Joop van den Ende – om er een paar te noemen – laten zien dat je ook zonder afgerond hoger onderwijs succesvol kunt zijn. Dichterbij zijn ze er ook, studenten die ooit aan een opleiding op de HR begonnen, 'm niet afmaakten maar inmiddels – volgens hun eigen maatstaven – succesvol zijn. *Profielen* sprak met de 'gesjeesde' studenten Bob, Aman en Jesse. Echt spijt van hun afgebroken studies hebben ze niet.

Bob Smit

Toen Bob op de Willem de Kooning Academie (WdKA) de opdracht kreeg een maquette te maken van een ingerichte expositieruimte, besloot hij de expositie meteen ook 'voor het echie' in te richten. Via een bevriende vastgoedman kreeg hij gratis de beschikking over een antikraakpand en van het een kwam het ander. 'Ik had meteen zo'n beetje de grootste galerie van Rotterdam en kreeg de smaak te pakken.' Maar na een jaar was er een geïnteresseerde voor het pand en moest Bob eruit. 'Tenzij ik 2000 euro huur per maand ging betalen.'

Dat laatste deed de beginnende galeriehouder, maar het bezorgde hem uiteindelijk wel een faillissement. Ondertussen had Bob, vanwege de drukte met zijn galerie, zijn studie gestaakt en zocht hij naar een mogelijkheid om zonder pand kunstenaars te vertegenwoordigen.

Geen vetpot

Er volgden meer kunstbeurzen, met meer galeriehouders en bezoekers, maar financieel was het meestal geen vetpot. Zeker niet de laatste beurs, toen Bob noodgedwongen naar het WTC moest uitwijken en hij te maken kreeg met allerlei regels waar hij op zijn locaties op Zuid geen 'last' van had. 'We moesten stadswachten en verkeersregelaars inhuren, iets wat ons tevoren niet was verteld. Het kostte allemaal veel geld en het heeft ons uiteindelijk genekt.'
Inmiddels kende Bob veel galeriehouders, kunstverzamelaars en festivalorganisatoren, een netwerk dat hem een van zijn huidige klussen, voor het North Sea Jazz Festival, bezorgde. 'Dat festival wilde een wat luxere uitstraling van de beeldende kunst die het liet zien. Ik ben nu de tentoonstellingsmaker van het festival en om die reden bezoek ik allerlei kunstgaleries. Dat doe ik nu acht jaar.'
Daarnaast adviseert hij kunstenaars hoe ze hun kunst aan de man moeten brengen, is hij parttime huisschilder en heeft hij ook het (kunst)schilderen weer opgepakt.

Bob Smit stopte met de Willem de Kooning Academie en begon een galerie.

Zakelijk aspect gemist

Huisschilder en kunstschilder was hij ook vlak voor zijn komst naar de WdKA, tien jaar geleden.
'Ik verkocht eigen werk in Woonmall Alexandrium maar ik wilde meer technieken leren. Op de WdKA was je echter vooral aan het lullen over kunst, het was mij te theoretisch.'
Terugkijkend miste Bob ook het zakelijke aspect van kunstenaar zijn. 'Je wordt niet voorbereid op het maken van offertes en een begroting. Ook werd je niet gestimuleerd om te netwerken. De meeste docenten zeiden: Je moet galeriehouders niet zelf benaderen, zij benaderen jou wel.'

Een verkeerde instelling, vindt Bob, die zelf veel te danken zegt te hebben aan het netwerken. 'Huidige studenten zou ik willen zeggen: Ga naar netwerkborrels en openingen van exposities. En maak tijdens je studie ook dingen voor een lage prijs, dat is goed voor je portfolio én het kan je later 'echte' opdrachten opleveren.'
Bob geeft studenten daarnaast het advies om gewoon je studie af te maken: het is anders zonde van het →

Aman Chan stopte met trade management for Asia toen zijn moeder ziek werd.

geld. Spijt dat hij zelf gestopt is, heeft hij overigens niet. ‘Ik geloofde toen in mijn project en vind dat je maar één ding tegelijk goed kunt doen. En ik heb heel snel heel veel geleerd.’ Als hij zelf een studie had willen afmaken, is dat niet autonome kunst. ‘Eigenlijk had ik leisure management moeten doen, dat past meer bij het werk dat ik deed en doe.’

Aman Chan

‘Het werk dat ik nu doe heeft enigszins met tma (trademanagement gericht op Azië) te maken’, lacht Aman over de opleiding aan de HR die hij vijftien jaar geleden vroegtijdig afbrak.
Aman is importeur van exclusieve dranken zoals sake, uit Japan. Bij importeren heb je onder andere te maken met incoterms, de rechten en plichten van koper en verkoper bij internationaal transport van goederen, vertelt hij. ‘Dat kwam bij tma aan bod maar moet ik nu weer opzoeken; Google is mijn beste vriend…’
Na de havo startte Aman in 2002 als zeventienjarige aan de kleine opleiding tma, toen nog gehuisvest in een pand aan de ’s Gravendijkwal. De opleiding beviel hem wel maar toen zijn moeder ernstig ziek werd, was hij er met z’n hoofd niet meer echt bij. Ik wist niet hoe ik met de situatie om moest gaan. Mijn studiebegeleider zei dat ik het op mijn eigen tempo moest doen maar daardoor lag ik na drie jaar ver achter. Ik zou er zes of zeven jaar over gaan doen en twijfelde: Wil ik dat wel?’

Van uitzendkracht naar bedrijfsleider

Nee dus. Aman stopte en kreeg een contract aangeboden bij het horeca-uitzendbureau waar hij al een bijbaantje had. ‘Daar kon ik me wél goed concentreren. Door m’n werk kreeg ik ook meer zelfvertrouwen. En ik leerde dingen door goed naar de leidinggevenden te kijken.’
Bij het uitzendbureau groeide Aman door tot kwaliteitsmanager: hij leerde nieuw personeel hoe je vriendelijk bent tegen gasten, dat je ABN moet praten en hoe je met borden moet lopen. Na bijna zes jaar werd Aman gevraagd bedrijfsleider te worden van een nieuw sushirestaurant. Personeel aannemen, de inkoop doen. ‘Een buitenkans, vond ik. Op een gegeven moment werd ik ook deels eigenaar.’
Het bezorgde hem een drukke baan die hem na een tijdje ging tegenstaan. ‘Ik had geen rust, zelfs op m’n vrije dag niet. Ik ben uit het bedrijf gestapt en heb een tijdje gewerkt als freelancer.’ Hij adviseert horecabedrijven over gastvrijheid en traint hun personeel. Momenteel is hij managing director van een startend importbedrijf dat de exclusieve rechten heeft van het merk Champagne Carbon, de officiële champagnesponsor van de Formule 1.

Waar word je gelukkig van?

‘Ik netwerk heel veel en probeer overal binnen te komen waar ik binnen wil komen. Op dit moment probeer ik ervoor te zorgen dat onze champagnes overal in het land in winkels te verkrijgen zijn.’
Is Aman succesvol? Hij vindt zelf van wel. ‘Maar het is maar net wat je zelf belangrijk vindt. Als iemand een prima salaris heeft en tijd voor zijn gezin en hij vindt dát belangrijk, dan ben je in mijn ogen ook succesvol.’ Dit ligt in lijn met het advies van Aman voor studenten die twijfelen over hun studiekeuze of over het wel of niet doorgaan met hun opleiding. ‘Denk eerst goed na wat je zelf écht wilt in het leven. Waar word je gelukkig van? Wat is je droom? Probeer daar vervolgens voor te gaan. En als je erg twijfelt, praat er dan met anderen over.’
Aman liet dat laatste na toen hij met zijn studie stopte. ‘Ik was niet gewend om met anderen over zoiets te praten. Maar van de onzekere jongen van toen ben ik door te werken en veel in de praktijk te leren veel zekerder geworden.’

‘Niet gewend om **met anderen te praten** over het stoppen met mijn studie’

Jesse van Doren

Z’n propedeuse haalde hij in een jaar en in z’n tweede jaar ging het ook best goed. Toch besloot Jesse vier jaar geleden met zijn opleiding small business te stoppen. Zijn eigen business, waarmee hij spelenderwijs begon op z’n elfde, was op z’n achttiende niet meer zo ‘small’.
‘Het was steeds moeilijker te combineren. ’s Avonds en tussen de lessen door zat ik mail van m’n bedrijven weg te werken. Ik stopte met de opleiding nadat ik een keer tijdens een les eerder klaar was met een opdracht en op m’n werkmail wilde reageren maar dat mocht niet. Dat was de druppel. Mijn ouders, die allebei leraar zijn, vonden het niet leuk dat ik stopte maar uiteindelijk begrepen ze het wel.’

Growth hacking

Jesse hield zich in eerste instantie bezig met zoekmachineoptimalisatie, maar van het een kwam het ander. Marketingvraagstukken kwamen op zijn pad, het bouwen van websites en vooral van alles dat met technologie en innovatie te maken heeft. En met marketing én technologie kom je al snel bij growth hacking: marketing die leidt tot snelle groei omdat je lopende campagnes met behulp van data continu test en bijstuurt. →

Jesse zat bovenop dit soort ontwikkelingen en kon het werk al tijdens zijn opleiding niet meer in z'n eentje behappen. 'Ik kreeg echt superveel aanvragen van bedrijven waarvan ik er veel moest wegzetten bij anderen.' Inmiddels mag de gesjeesde student zich met zijn drie bedrijven en zijn vele spreekbeurten tijdens evenementen gerust succesvol noemen.
Is dat ook nog een beetje dankzij die anderhalf jaar hbo? 'Over marketing wist ik eigenlijk alles al maar op het gebied van recht heb ik tijdens mijn opleiding zeker iets geleerd. Verder heb ik geleerd om met verschillende mensen te kunnen samenwerken.'

Saillant is de studieopdracht over internationaal ondernemen die hem een extra zetje gaf om met de opleiding te stoppen. Jesse: 'Ik moest een buitenlandse ondernemer interviewen over zijn succesverhaal. Ik kwam bij iemand in het Midden-Oosten terecht en dat contact leidde tot een opdracht voor een van mijn bedrijven.'

'Je **netwerk uitbreiden** is erg belangrijk'

Jesse van Doren stopte met small business omdat hij het te druk had met zijn bedrijf.

De ondernemer is blijvend bezig de juiste mensen te leren kennen. 'Je netwerk uitbreiden is belangrijk!', stelt Jesse die zelf evenementen organiseert en lezingen die hij geeft 'gebruikt' om potentiële klanten te ontmoeten.

Geen plan B

Veel van Jesse's leeftijdsgenoten en voormalige studiegenoten studeren nog of zijn net afgestudeerd en werken in loondienst. Een enkeling volgde het voorbeeld van Jesse door met de opleiding te stoppen, een besluit dat hij niet per se toejuicht. 'Ze dachten: Als Jesse stopt, stop ik ook. Maar het verschil is dat zij geen plan B hadden.'
Jesse zal anderen dan ook niet snel adviseren om hun opleiding niet af te maken. 'Als je bijvoorbeeld dokter wilt worden, is het afronden van je studie logisch. Verder hangt het van je basiskennis af. Ik wist al veel over onder andere marketing omdat ik er in mijn vrije tijd mee bezig was. Als dat niet het geval is, kan een opleiding zoals small business een houvast zijn.'

Wat zeggen de recruiters?

Drop-outs Bob, Aman en Jesse leerden en leren vooral door te doen, en benadrukken alle drie het belang van netwerken. Mounia Houari bevestigt het belang daarvan. Ze is oud-human resource management-student van de HR (afgestudeerd!) en heeft inmiddels vele jaren ervaring als recruiter.
'Het is belangrijk om op de radar te blijven. De gemeente Rotterdam en de Kamer van Koophandel organiseren regelmatig meetings. Als je daarnaartoe gaat, hebben mensen die je online kennen je ook een keer gezien.' Online netwerken is eveneens belangrijk, meent Houari. 'Als je regelmatig iets post op je LinkedIn-pagina, krijgen mensen een beeld van je. Ik merk ook dat de beste medewerkers binnenkomen via collega's die al bij het bedrijf werken. Zo van "Ik ken hem al tien jaar en hij is goed in dat en dat…".'

Ergens goed in zijn is uiteraard een aanbeveling maar voor niet-afgestudeerden vindt Bjorn Boek, interim HR business partner én hrm-docent op de HR, dat niet genoeg. 'Je moet je afvragen hoe uniek je bent. Als je ondernemer bent, maakt het mogelijk niet zoveel uit maar bij gelijke geschiktheid kies ik toch voor een afgestudeerde. In het bedrijfsleven word je uiteindelijk ook ingehaald (wat betreft promotiemogelijkheden en salarisverhogingen, red.) door mensen met een diploma', is zijn ervaring.

Niet bij voorbaat kansloos

Voor Houari ligt dat anders. Personen zonder afgeronde opleiding zijn voor de recruiter niet bij voorbaat kansloos voor een mooie functie. 'Ik werf vooral it'ers en kijk eigenlijk nooit naar opleiding. Iemand moet vooral in de cultuur van een bedrijf passen, snel kunnen leren en mee kunnen veranderen. Het is belangrijk om vooral naar de competenties te kijken. Als iemand zijn opleiding niet heeft afgemaakt, ben ik altijd wel benieuwd naar het verhaal daarachter. Het kan zijn dat je de middelen niet had om te studeren, of omdat er op dat moment iets belangrijkers gebeurde in je leven.'
Boek was rond de eeuwwisseling nog aan het studeren voor z'n opleiding personeel & arbeid (de oude naam van human resource management) toen hij een baan aannam. Aanvankelijk besloot hij z'n opleiding aan de HR niet af te maken. Maar daar kwam hij van terug. 'Ik merkte dat mensen met een papiertje meer bereikten, dus heb ik m'n opleiding toch, in deeltijd, afgemaakt.'
Boek vindt overigens niet elke niet-afgemaakte opleiding hetzelfde. 'Als je na de havo het hbo niet afrondt, heb je geen beroepsopleiding afgemaakt. Als je vanuit het mbo naar het hbo gaat uiteraard wel. Ik vind het ook nogal verschil maken of je maar twee jaar hebt gestudeerd of vier jaar en bijna klaar bent.' Maar een diploma heeft altijd de voorkeur. Boek: 'Het laat ook zien dat je dingen kunt afronden, dat je een doorzetter bent.' ■

Overtref jezelf – en nu echt

VIVIAN VAN LEEUWEN

'Overtref jezelf? **M'n neus!', dat is wat veel studenten denken bij de slogan van de Hogeschool Rotterdam. En heel gek is dat niet: tussen de stress van tentamens, deadlines en aanwezigheidsplicht raak je jezelf eerder kwijt dan dat je een nieuwe en verbeterde versie van jezelf vindt.**

Laten we eerlijk zijn: wat herinner jij je straks nog, als je studie achter je ligt? Je Osiris-cijferlijst en je aanwezigheidspercentage? Of neem je dan heel andere dingen mee?
Studiesucces heeft volgens mij helemaal niets te maken met alles *acen* wat er maar te *acen* valt.
Het is veel meer een soort game, waarbij de cijfers bonuspunten zijn terwijl je vooral bezig bent met het vrijspelen van nieuwe *skills* en *hints* die je helpen bij het schrijven van je eigen handboek voor Het Leven en De Buitenwereld.
Studeren is meer dan de vakken en het studievoortgangsoverzicht. Je leert jezelf kennen: wat betekent hard werken voor jou? Hoe krabbel je weer overeind na een tegenslag en wat drijft je om dan te blijven doorgaan? Misschien laten je cijfers te wensen over, maar kom je er wél achter wat jouw kijk is op het beroep dat je wilt gaan uitoefenen en wat voor professional je wilt zijn. Misschien ontdek je nieuwe interesses, leer je om hulp vragen of uit je schulp kruipen, met stress omgaan, je grenzen oprekken en bewaken…
Studiesucces gaat uiteindelijk niet om je studie in vier jaar halen of met de hakken over elke mogelijke sloot komen. Waar het om draait, is dat jij alles uit je studie haalt wat er voor jou in zit, en dat je leert wat het voor jou betekent om jezelf écht te overtreffen. Dat is meer waard dan welk diploma dan ook.

VIVIAN VAN LEEUWEN IS HAAR LERARENOPLEIDING NEDERLANDS AAN HET AFRONDEN. ZE HEEFT LICHAMELIJKE BEPERKINGEN.

6 manieren om studiesucces te voorkomen

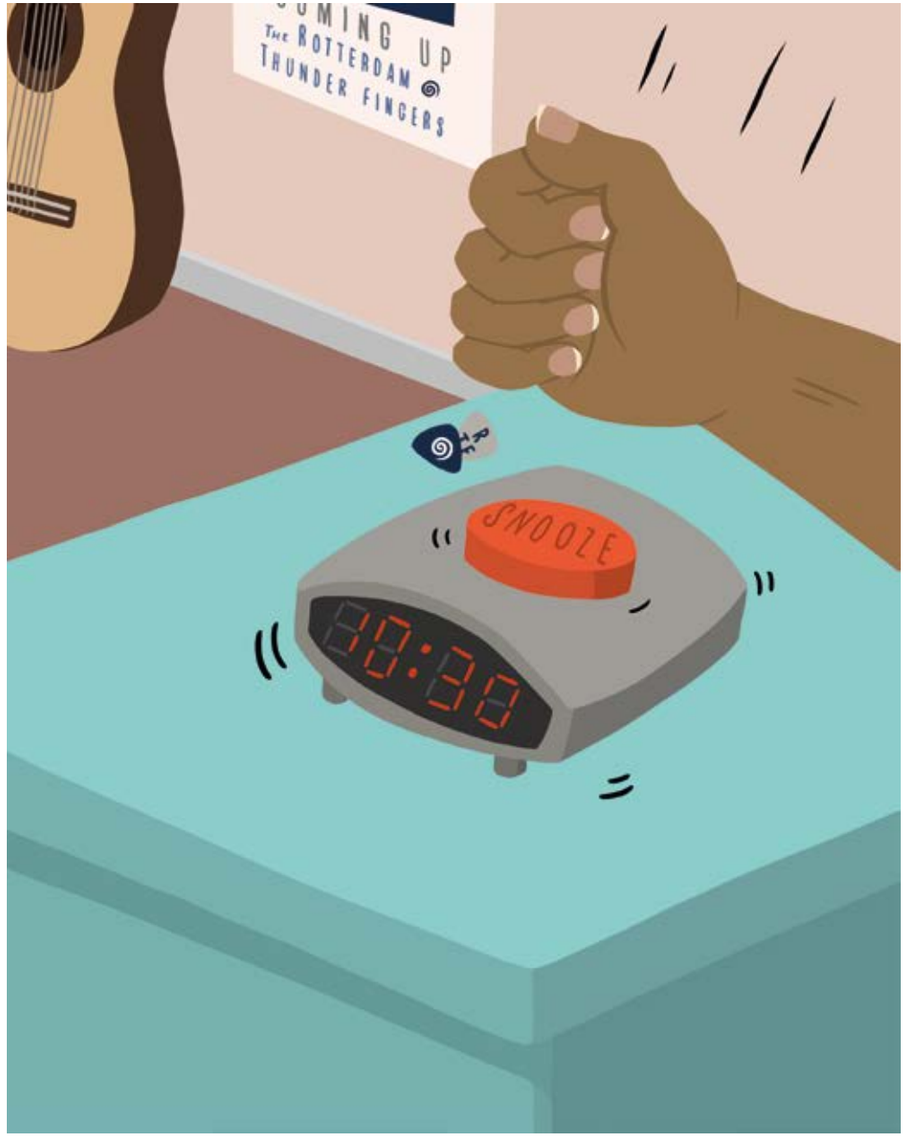

Faaltip 2

Ga niet naar college. Waarom zou je uit je bed komen voor die onzin? Je klasgenoten maken heus wel aantekeningen.

Achtergrond

TEKST: REDACTIE PROFIELEN
ILLUSTRATIES: DEMIAN JANSSEN

Alles wat je altijd wilde weten over het bsa maar niet durfde te vragen

Eerstejaars moeten verplicht een aantal punten halen om door te mogen naar het tweede studiejaar. Haal je dat niet dan krijg je een negatief 'bindend studieadvies' (bsa) en moet je stoppen met je opleiding. Hoe zit het precies met het bsa?

Hoeveel punten moet ik halen in jaar 1?
Het eerste jaar van je studie heeft een onderwijsprogramma van 60 studiepunten. In een ideale wereld haal je die 60 punten allemaal voor het einde van het collegejaar. Maar lukt dat niet, dan moet je minimaal 48 studiepunten (ECTS) hebben gehaald om door te mogen studeren aan je opleiding. Dit geldt voor de bacheloropleidingen (voltijd, deeltijd en duaal) én voor de tweejarige associate degrees (Ad's).
Voor drie HR-opleidingen geldt een andere bsa-norm: bij ondernemerschap en retail management (orm) en commerciële economie (ce) moet je alle 60 punten in jaar 1 halen. Bij de opleiding industrieel product ontwerpen (ipo) zijn het er 52.

Waarom is de bsa-grens niet overal op de HR hetzelfde?
Hogescholen en universiteiten mogen volgens de wet zelf bepalen welke bsa-grens ze hanteren. Lange tijd gold bij alle HR-opleidingen dezelfde norm. De genoemde opleidingen orm, ce en ipo voerden echter belangrijke onderwijsvernieuwingen in.
In combinatie met een nieuw curriculum, het beperken van herkansingen, de mogelijkheid tot compenseren en/of het wegnemen van concurrentie tussen vakken, was er behoefte aan een hoger bsa om studenten een nu-of-nooitgevoel te geven. De gedachte erachter was dat dit tot minder uitval zou leiden, en dat is ook gebeurd.

Mag ik na mijn bsa terugkomen of starten met een andere HR-opleiding?
Het antwoord op de eerste vraag is 'misschien'. Een jaar (of langer) na je negatieve bsa mag je één keer een verzoek indienen bij de directeur van je onderwijsinstituut om opnieuw te starten. Je moet dan een goed verhaal hebben: waarom denk je dat je het nu wél gaat halen? De directeur neemt vervolgens een besluit.

Het antwoord op de tweede vraag is 'ja': je kunt je sowieso bij een andere bachelor of Ad aan de HR inschrijven.

Wat als ik door persoonlijke omstandigheden te weinig punten heb behaald?
Volgens de wet mag een hogeschool een student wegsturen als hij de norm niet heeft gehaald. Het wordt anders als persoonlijke omstandigheden je hebben belemmerd in je studie. Denk aan bijzondere familieomstandigheden, zwangerschap, ziekte, een functiebeperking, lidmaatschap van een (studenten)bestuur, topsport. Deze omstandigheden moet de hogeschool van de wet 'in acht nemen'.
Het is heel belangrijk dat je deze omstandigheden tijdig meldt bij de decaan. Die vraagt daarbij om een bewijs van de omstandigheden. Als je dit hebt gedaan, betekent dat niet automatisch dat je geen negatief bsa krijgt. De decaan moet overtuigd zijn dat je door de gemelde omstandigheden de norm niet hebt kunnen halen. In dat geval kan hij de opleiding adviseren om je bsa 'aan te houden'. De directeur heeft vervolgens het laatste woord, maar neemt zo'n advies in de meeste gevallen over.
Meld je je pas laat in het collegejaar, dan kan de decaan niet vaststellen of er een verband is tussen de omstandigheid en het gebrek aan punten, en dus geen advies uitbrengen.

'Bsa aanhouden', wat is dat?
Als je vanwege omstandigheden de bsa-grens niet hebt gehaald en de directeur van je opleiding heeft besloten dat je bsa wordt 'aangehouden' (je kunt zeggen: 'uitgesteld'), krijg je in je tweede studiejaar alsnog een bsa-norm.
Je moet dan alle 60 punten van de propedeuse (bachelor) of het eerste studiejaar (Ad) behalen óf 48 nieuwe studiepunten (bij ipo 52). Deze punten kunnen uit jaar 1 en uit jaar 2 komen.
Wees slim en bedenk hoe je dit voor elkaar gaat krijgen. Als je er zelf niet uitkomt, kan je studieloopbaancoach, de afdeling studentzaken of de decaan met je meedenken. →

Is het slim om me voor februari uit te schrijven als ik op een negatief bsa afkoers?

Wij van *Profielen* schrijven stukjes en zijn geen studieloopbaancoach, dus kunnen we je hierin niet adviseren. Als je je voor 1 februari uitschrijft, krijg je geen (negatief) bindend studieadvies. Het bsa wordt namelijk pas na februari verstrekt. Sommige studenten schrijven zich voor 1 februari uit om een negatief bsa te ontlopen, zodat ze zich in het nieuwe collegejaar weer bij dezelfde opleiding kunnen inschrijven. Let op: het is niet zo dat je dan zorgeloos opnieuw kunt beginnen, want ook in dat nieuwe studiejaar zal je weer aan de bsa-norm moeten voldoen.

Als je deze tactiek overweegt, is het verstandig om even te sparren met je slc, de afdeling studentzaken of een decaan om te kijken of dit in jouw geval een goede optie is.

Waarom moet ik bij het bsa opletten met keuzevakken en vrijstellingen?

Bij de berekening van de bsa-norm tellen alleen de studiepunten mee die in de hogeschoolgids zijn vermeld in het curriculum van je eerste studiejaar. Het keuzevakonderwijs is verdeeld over de eerste twee studiejaren, maar je kunt in je eerste studiejaar in principe al je keuzevakpunten halen. Lekker proactief, maar alleen het aantal keuzevakpunten dat jouw opleiding in het eerstejaarscurriculum heeft vermeld (zie hoofdstuk 10 van de hogeschoolgids van jouw instituut), telt mee. De andere punten staan wel op je svo (studievoortgangsoverzicht) in Osiris, en ze tellen ook mee voor je volledige bachelor- of Ad-programma, maar dus niet voor je bsa-norm.

Ook de punten die je toegewezen hebt gekregen voor vrijstellingen tellen niet mee voor de bsa-norm. Hier hetzelfde verhaal als met de keuzevakken: ze tellen wel mee voor je volledige bachelor- of Ad-programma, maar niet voor de bsa-norm. De hogeschool wil namelijk zien dat je in staat bent in het eerste jaar 48 (of 52, of 60) nieuwe punten te halen.

Wat als ik het niet eens ben met mijn bsa?

Voordat je een negatief bsa krijgt, heb je al een officiële waarschuwing gekregen. Als het je daarna toch niet lukt om het bsa om te buigen en je bent het oneens met het bsa-besluit, dan kun je daartegen bezwaar aantekenen. In de bsa-brief van je opleiding staat dat je je bezwaar kunt toelichten in een hoorzitting. Ga daar goed voorbereid naartoe. Als de directie van jouw instituut het bsa desondanks handhaaft, kun je tegen dit besluit in beroep gaan bij het college van beroep voor de examens van de Hogeschool Rotterdam. Dit is een onafhankelijk rechtscollege dat bindende uitspraken mag doen over besluiten van examencommissies. ■

(DIT IS EEN GEACTUALISEERDE VERSIE VAN ONS ARTIKEL UIT 2018).

Studiesucces: wie bepaalt dat?!

SERGE FELDMANN

‘Studiesucces’ is misschien wel het meestgebruikte woord op de HR. In dezelfde zin komen dan vaak ook de termen ‘rendement’, ‘langstuderen’ en ‘uitval’ voor. Wat mij betreft hebben die er niets mee te maken.

Het begrip studiesucces is bij mijn weten nergens binnen de hogeschool eenduidig gedefinieerd. En toch nemen we het allemaal in de mond. Staan we dus in dezelfde taal alsnog langs elkaar heen te praten. Voor de een gaat het over nominaal = normaal, een ander hanteert het voorkomen van uitval als maatstaf voor succes, en een derde laat de champagne knallen als studenten binnen vijf jaar afstuderen.

Veel stressproblematiek van studenten komt voort uit het idee en de verwachting dat een opleiding in vier jaar behaald moet worden. Dat verhaal is ‘*plan*’ maar geen ‘*reality*’. Want dat lukt eigenlijk alleen als alle lichten doorlopend op groen staan en er niets noemenswaardigs gebeurt in je leven. De gemiddelde hbo’er heeft vier jaar en negen maanden nodig om zijn diploma te halen. Willen we dan als hogeschool tegen hele groepen zeggen: ‘Jouw schoolcarrière hier was geen succes, ondanks je diploma’?

En waarom is een afgebroken opleiding eigenlijk geen studiesucces? Het proberen, onderzoeken en tot de conclusie komen: ‘Dit is niets voor mij’, is óók heel waardevol. Daarna kun je andere, misschien betere keuzes maken. Deze stap was noodzakelijk om verder te komen.

Wat mij betreft is studiesucces dat je jezelf hebt ontwikkeld tot een bevlogen professional die - voorzien van de nodige beroepsmatige kennis en vaardigheden – in staat is om goed mee te bewegen met alle pieken en dalen die het leven je voor de voeten werpt. En of dat nu wel of niet nominaal gelukt is, met of zonder (tijdelijke) uitval, doet niet ter zake.

Ik deed vijf jaar over mijn studie. Inderdaad: het leven fietste er even doorheen. Maar dat ik er meer tijd voor nam, maakte ook dat ik meer diepgang kon zoeken. Ik was een stuudje en ging voor de 9. Die houding hielp me niet sneller vooruit, maar heeft me wel veel gebracht. Het was mijn manier, mijn ontwikkeling, mijn tempo, mijn studiesucces.

SERGE FELDMANN IS SINDS 2011 DECAAN OP LOCATIE MUSEUMPARK.

6 manieren om studiesucces te voorkomen

Faaltip 3

Maak geen planning en deel taken zeker niet in naar urgentie en belangrijkheid. Kijk gewoon of je nog een gaatje vindt om te studeren.

Faaltip 4

Demotiveer jezelf. Negeer je successen en vertel jezelf regelmatig wat je allemaal niet kunt. Laat die schouders hangen!

TEKST: ZOË COZIJNSEN
FOTOGRAFIE: ROSA SCHOUS

Minder baankansen, toch supergemotiveerd

Ga je voor een studie met baangarantie of kies je voor een studie die je écht leuk vindt? Voor beide valt wat te zeggen. Deze drie studenten volgen een opleiding met wat minder glorieuze baankansen en salarissen. Wat motiveert hen?

Max van Klink (19)

tweedejaars ruimtelijke ordening en planologie
13,2 procent werkloosheid

Volgens de hbo monitor arbeidsmarkt is 13,2 procent van de afgestudeerden in deze sector werkloos. Wat vind je daarvan?

'Dat zijn landelijke cijfers, maar Rotterdam is hierin wel een unieke stad, een bouwstad. Er is hier veel veranderd sinds de wederopbouw. Er wordt steeds meer gebouwd, steeds hoger gebouwd. Oude havens worden getransformeerd naar bijvoorbeeld woongebieden. Dat resulteert in banen in mijn vakgebied.
'Je hebt altijd wijken die aandacht nodig hebben en verbetering eisen. Infrastructuur blijft ook veranderen en moet steeds aangepast worden aan de vraag van de dag. Zijn er extra auto's? Dan zal er iets moeten veranderen in het wegennetwerk. Extra forenzen die met de trein gaan? Dan zal er een extra trein moeten rijden of moet er een metroverbinding komen.'

Is het een conjunctuurgevoelige sector?

'We zijn natuurlijk altijd afhankelijk van de economie. Als het slecht gaat met de economie, worden er minder snel grote nieuwbouwprojecten opgezet. Maar als het slecht gaat met de economie, wordt er misschien wel gekeken naar renovatie. Dit vak ligt nooit écht op zijn gat.'

Zouden de werkloosheidscijfers je afgeschrikt hebben?

'13,2 procent is best veel, maar het had me niet tegengehouden om voor deze studie te kiezen. In elke sector zullen er mensen zijn die net niet aan een baan komen, of die ervoor kiezen om zzp'er te zijn. Je moet je niet te veel laten beïnvloeden door cijfers. Als je gepassioneerd bent over je vak, zul je uitblinken.'

Hoe zie jij jouw toekomst?

'Ik hoop dat ik leuke projecten kan draaien en dat ik mooie gebouwen of andere voorzieningen kan neerzetten waarvan ik later kan zeggen: Hey, daar heb ik ook aan meegeholpen.' →

'Als je **gepassioneerd** bent over je vak, zul je **uitblinken'**

'Het woord "**commercieel**" is binnen de studie écht een **vies woord**'

Olenka Limburg (20)
derdejaars autonome
beeldende kunst
8,1 procent werkloosheid

Hoe ben je bij deze studie terechtgekomen?
'Mijn ouders hebben dezelfde studie gedaan en hebben elkaar daar ook leren kennen. Ik ben met kunst opgegroeid; het zou voor mij heel raar zijn om daaruit te stappen.'

Hoe was het om op te groeien met ouders die kunstenaar zijn?
'Fantastisch. Ik heb altijd mijn eigen 'verfmuur' gehad. Die groeide met mij mee: hoe ouder ik werd, hoe hoger het kunstwerk. En ze hebben me nooit gepusht; ze hebben altijd gezegd dat geluk op één staat en geld verdienen op twee.'

Hebben je ouders moeite gehad met rondkomen van de kunst?
'O, zeker. We hebben heel weinig geld gehad. Maar ik had nooit het gevoel dat we arm waren. Ik vond het niet erg dat ik die ene Barbie niet kon krijgen, omdat ik snapte dat het niet kon.
'Ik weet zeker dat ik een studie doe die ik heel erg leuk vind en ik weet ook honderd procent zeker dat het heel moeilijk is om mijn geld hiermee te gaan verdienen. Maar ik heb van mijn ouders geleerd creatief met geld om te gaan.'

Bereid de WdKA jou als student goed voor op het werkende leven?
'Ik denk dat ze dat wel proberen, maar er wordt niet over geld gesproken. Het is vervelend dat het nog steeds een taboe is om te bespreken hoeveel je vraagt voor je werk. Aan de andere kant kan het verdienen van geld geen motivatie achter je kunst zijn.
'Het is grappig: we willen allemaal geld verdienen met kunst, maar het woord "commercieel" is binnen de studie écht een vies woord. Zo hebben we een commercieel keuzevak, maar als je dat kiest kijkt iedereen van: "Jak, als je dat kiest, ben je geen kunstenaar." Maar we leven in een commerciële wereld.'

Hoe zie jij jouw toekomst?
'Ik heb altijd al de droom om mijn eigen café te openen met een expositieruimte, waar ik mijn werk kan tentoonstellen, zodat ik zo min mogelijk afhankelijk ben van anderen. Netwerken is heel belangrijk als kunstenaar, maar ik ben er te antisociaal voor. Daarom wil ik mijn eigen space creëren waar ik mijn ding kan doen.' →

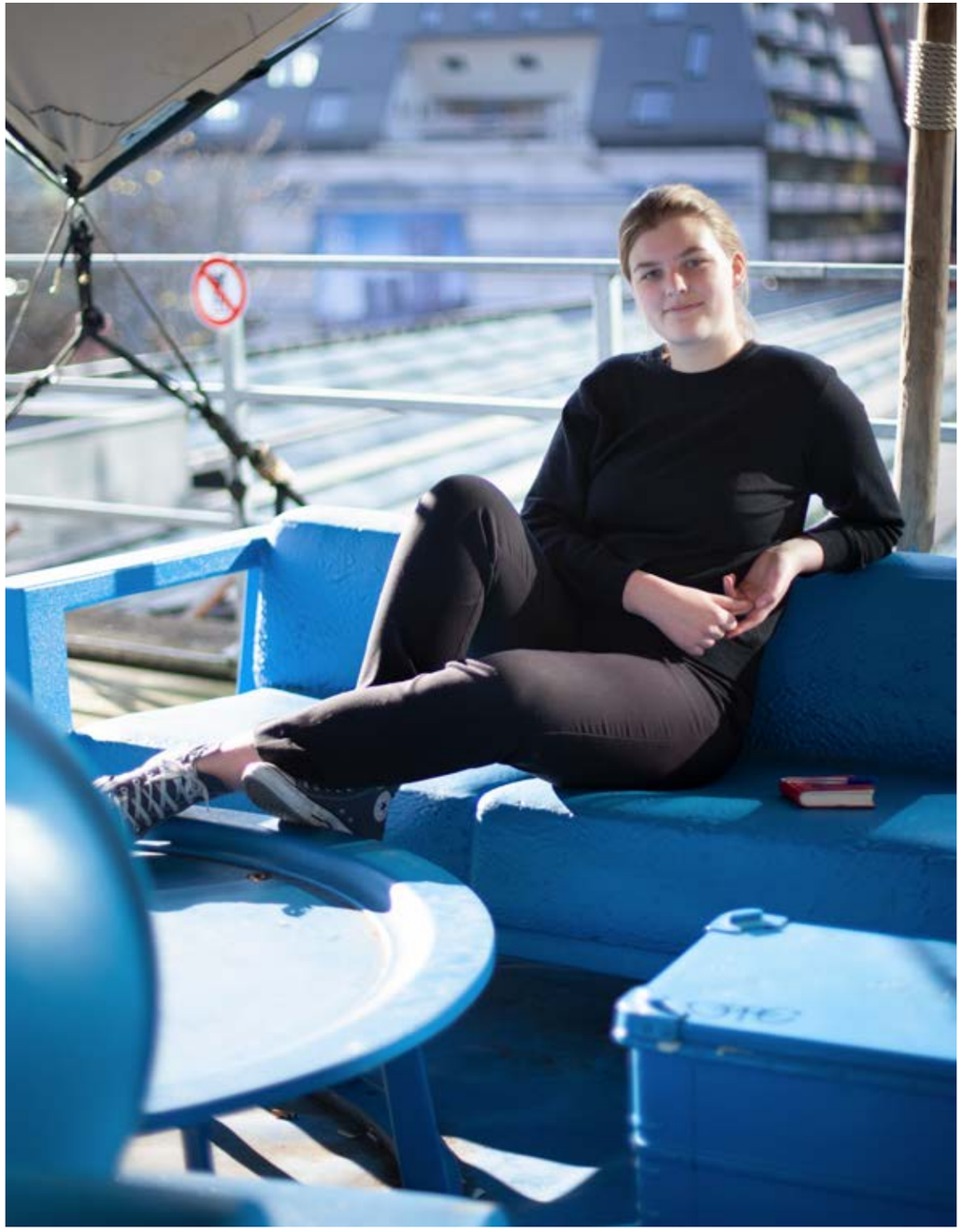

Mohit Singh (24)
tweedejaars international
business for Asia
6,8 procent werkloosheid

Hoe ben je bij deze opleiding terechtgekomen?
'Ik studeerde fiscale economie aan de Erasmus Universiteit. Na een aantal keer meelopen bij een aantal *big four*-kantoren (de grote accountancyfirma's, red.) voelde ik dat de competitieve sfeer daar mij totaal niet aanspreekt. Ik vroeg mezelf af of ik dit de rest van mijn leven wilde doen en het antwoord was een hard 'nee'. Ik wilde een studie volgen die meer praktijkgericht is, waarbij ik mijn kennis kan toepassen.
'De hoofdreden voor het kiezen van deze opleiding is dat de economie in Azië heel erg *booming* is. Je ziet een verschuiving van macht plaatsvinden en het leek me interessant om me hierin te verdiepen.'

En ís het interessant?
'Zeker. We leren hoe je als Europees bedrijf een product op de Aziatische markt kan introduceren, gebaseerd op trendanalyses die we maken over Azië. Daarnaast kies je ook een taal en leer je van alles over de cultuur van dat land. Zo leerde ik veel over de Japanse gebruiken en dat het bijvoorbeeld *not done* is om met rood te schrijven, omdat de Japanse cultuur dit koppelt aan bloed en de duivel.'

Heeft het relatief hoge werkloosheidspercentage voor international business invloed op je keuze gehad?
'Er wordt vaak gekeken naar baankansen in Nederland. Het is international business, het woord zegt het al. Er wordt van je verwacht dat je internationaal inzetbaar bent. Je kan ook voor Philips gaan werken op het kantoor in Tokio. Of voor Unilever in Shanghai. Daar denken mensen niet aan. We worden opgeleid om actief te kunnen deelnemen in de internationale werkpoel.
'Na de middelbare school keek ik in de Keuzegids. Met fiscale economie zou je al een baan hebben voordat je bent afgestudeerd. Nou, hatsikidee, dat ging ik doen. Achteraf gezien: totaal fout. Als je nu opstaat en ertegen opziet om naar school te gaan, gaat er iets niet goed. Ik wil de Keuzegids niet downgraden, het is een goed hulpmiddel. Maar ik zou zeggen: baseer je keuze er zeker niét op.' ■

Werkloosheidsprobleem? Dat is zeer relatief

De werkloosheid onder afgestudeerde hbo'ers is voor het eerst sinds vijf jaar licht gestegen. In 2017 was de gemiddelde werkloosheid 3,2 procent, in 2018 is dat 3,6 procent. Maar hbo'ers hebben alsnog meer baankansen dan jongeren in het algemeen. En Nederland staat ook nog eens in de top drie van landen met de laagste jeugdwerkloosheid, 7,2 procent van de jonge beroepsbevolking.

BRONNEN: HBO-MONITOR, ROA 2018, CBS.

'Je kunt ook **voor Philips** gaan **werken** in Tokio'

6 manieren om studiesucces te voorkomen

Faaltip 5

Investeer de meeste tijd in de dingen die het lolligst zijn.
Oefen met beerpong tot je sterretjes ziet.

Faaltip 6

Voorkom dat je in diepe concentratie vervalt. Leg je telefoon altijd binnen handbereik, schakel notificaties in en check elke minuut.

TEKST: EDITH VAN GAMEREN
BEELD: ASLI KÖSKER EN AILEEN MELIEF

Hogere cijfers, betere doorstroom en meer studiepunten

Deze specialisten verbeteren het studiesucces op de Hogeschool Rotterdam écht

Allerlei maatregelen om studenten beter te laten presteren lijken 'logisch' en 'vanzelfsprekend' – zeker in het onderwijs, waar iedereen verstand van meent te hebben. Maar welke interventies en maatregelen zijn echt effectief? Maatregelen die studiesucces moeten bevorderen worden wetenschappelijk getest op de hogeschool, door een team van onderzoekers. Ze doen afzonderlijk experimenten maar werken ook veelvuldig samen. ⟶

Experiment 1

Welke rol spelen studievaardigheden?

Onderzoeker
Monique de Bruijn-Smolders, arbeids- en organisatiesocioloog bij de opleiding verpleegkunde en in 2017 gepromoveerd aan de Erasmus Universiteit op de rol van studievaardigheden bij studiesucces.

Onderzoeksgroep
Studenten en docenten/slc'ers van de Hogeschool Rotterdam.

Onderzoeksvraag
Welke rol spelen studievaardigheden (zoals plannen en timemanagement) bij studiesucces? En bevorderen ze studiesucces als je deze bij eerstejaarsstudenten in kaart brengt en gericht verbetert?

Uitvoering
Eerst zijn de studievaardigheden - zoals planning, monitoring en motivatie - in kaart gebracht. De studievaardigheden die het meest 'voorspellend' waren voor studiesucces zijn daaruit gedestilleerd. Daarvan is voor het promotieonderzoek onderzocht of het onderzoeken van en werken aan deze vaardigheden daadwerkelijk meer studiesucces opleverde.

Bevindingen
De mate om gefocust te blijven tijdens training (oftewel: aandacht) en de metacognitieve strategieën planning, monitoring en timemanagement kunnen inderdaad worden verbeterd door eerstejaars en hun slc'ers interventies aan te bevelen, nadat eerstejaars zichzelf hebben beoordeeld op deze punten. Dit verbetert de doorstroming van jaar 1 naar jaar 2.

Het is een misverstand dat hbo-studenten deze vaardigheden allemaal al beheersen, zegt De Bruijn-Smolders. 'Dat is deels wel zo, maar het hbo is een andere omgeving dan de middelbare school, waarin de vaardigheden van de middelbare school niet meer genoeg zijn voor succes. Je moet studenten helpen en begeleiden, en niet in het diepe gooien en kijken wie blijft drijven.'

'Studenten die uit zijn gevallen zeggen vaak achteraf: Ik was niet studievaardig, maar op dat moment zag ik dat zelf niet en niemand wees me erop of hielp me erbij. Docenten en studieloopbaancoaches blijken uitstekend in staat de goede studenten te herkennen, maar hebben veel meer moeite om de zwakkeren eruit te pikken.'

Van theorie naar praktijk
Sinds het verschijnen van haar proefschrift passen verschillende opleidingen de inzichten toe. 'Onder meer ergotherapie en fysiotherapie werken ermee', zegt De Bruijn-Smolders. 'De eerstejaars studenten daar vullen de vragenlijst *studievaardigheden voor studiesucces* in, die gaat over de 'voorspellers van studiesucces' zoals motivatie, plannen, monitoren en timemanagement, inspanning en aandacht. De studenten scoren zichzelf op die lijst en daaruit komt een persoonlijke uitslag met verbetersuggesties op maat. Dat helpt hen bij succesvol studeren, want vooral als je net begint met studeren zijn de genoemde factoren heel belangrijk.' De studenten vinden het leuk om de uitslagen te krijgen en ermee aan de slag te gaan. Dat geldt ook voor de docent, die de scores van de klas te zien krijgt en gerichte aandacht kan besteden aan de studievaardigheden waar de groep laag op scoort, want dat kan per klas verschillen. Samen met de studiepunten en cijfers ontstaat er een duidelijk beeld. De docenten krijgen dan skillstraining en coaching gericht op de vaardigheden die de groep kan verbeteren. →

De docent heeft een sleutelrol

Ellen Klatter, lector studiesucces bij het kenniscentrum talentontwikkeling van de hogeschool, probeert overzicht aan te brengen in het onderzoek en zaken te verbinden. Twee hoofdzaken gaan volgens haar helpen om het studietraject van studenten succesvoller te maken: Een goed onderwijskundig ontwerp en een sterk pedagogische instelling van docenten. Zij bracht in het voorjaar kennis en inzichten uit eerdere onderzoeken samen in het rapport *Grip op Studiesucces*.
Goed onderwijs rust volgens Klatter op vier pijlers: content, doelgroep, context en didactische methoden. Uit onderzoek blijkt dat docenten vooral focussen op de content, dus de vakinhoud, en daarnaast ook wel in didactische methoden proberen te variëren. Context en doelgroep zijn echter ondergeschoven kindjes. 'De taakopvatting van de docent is vaak: Ik moet de stof overbrengen', aldus Klatter. 'Het gaat echter om de gehele ontwikkeling van jongeren. En het is natuurlijk mooi als een docent allerlei didactische werkvormen kan inzetten, maar je kunt dat pas gericht doen als je ook de doelgroep en haar doelen en leerprocessen goed kent.
Klatter zet zich daarom samen met anderen ook in voor 'pedagogisch empowerment', dat docenten handvatten geeft om de onderdelen 'doelgroep' (studenten voelen zich gekend) en 'context' (het geleerde in de praktijk) meer tot ontwikkeling te brengen. 'We kunnen als onderwijsprofessionals nog heel veel aan onszelf sleutelen om het studiesucces van studenten – en onze rendementen – te verbeteren.'

Tip uit het lab #1

De Bruijn-Smolders: 'Als ik één vaardigheid moet kiezen die – vooral in het begin van de studie – cruciaal is, dan is het de drieeenheid 'plannen, monitoren, timemanagement'. Je kunt hier zelf inzicht in krijgen door bijvoorbeeld een dagboekje bij te houden: hoe verliep je week, hoeveel tijd besteedde je waaraan, was je planning realistisch? Niet alleen het plannen zelf, maar ook het monitoren en bijstellen van je planning is essentieel.'

Experiment 2

Doelen stellen

Onderzoeker
Izaak Dekker, hogeschooldocent master leren en innoveren en promovendus aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Onderzoeksgroep
1134 studenten van de Hogeschool Rotterdam.

Onderzoeksvraag
Zorgt het stellen van doelen (‘goal setting’) voor het behalen van meer studiepunten?

Uitvoering
Het bijzondere aan zijn onderzoek is dat hij een grootschalig ‘zuiver veldexperiment’ uitvoerde. Dat houdt in dat de studenten *random* óf de interventie óf een ‘placebo’ kregen aangeboden zonder dat de studenten of docenten wisten wie wat kreeg. De interventie was in dit geval een doelstellingsopdracht aan het begin van de studie. Vaak vindt een zuiver experiment plaats in een ‘lab’ setting, dan zijn alle factoren makkelijk te beïnvloeden, maar is het nog maar de vraag of de bevindingen ook werken in de dagelijkse praktijk. De dagelijkse praktijk op de hogeschool wás als het ware zijn laboratorium. Hij onderzocht bij een groep van 1134 studenten of het qua studiesucces iets uitmaakt om duidelijk doelen te stellen. Dat laatste klinkt logisch, maar levert het meetbaar iets op?

De interventie die Dekker toepast, is ontwikkeld door EUR-hoogleraar Michaéla Schippers die ook zijn promotieonderzoek begeleidt. Het is eigenlijk een vrij eenvoudige en laagdrempelige ingreep. Aan het begin van de interventie schrijven de studenten een uur lang over wat zij willen bereiken in het leven, hun ideale toekomst. Hoe ziet hun leven eruit als het allemaal gelukt is? Vervolgens beschrijven ze welke concrete doelen ze hieruit afleiden. Wat moeten ze veranderen in hun prioriteiten en dagelijks leven om de gewenste toekomst te bereiken? Het expliciteren van wat je op de lange termijn voor leven wilt leiden en dit vergelijken met hoe je nu je tijd besteedt kan een eyeopener zijn voor de student. ‘Veel studenten gaan er onbewust van uit dat hun toekomst later pas begint. Die toekomst is al begonnen, alle kleine dingen die je nu doet, bepalen hoe jij de toekomst beïnvloedt’, zegt Dekker.

Ook naar buiten treden met je doelen – bijvoorbeeld anderen erover vertellen of het delen via social media - is belangrijk volgens Dekker: ‘public commitment’. Dekker liet studenten op de foto gaan met een voornemen. Deze foto’s zijn op de Facebookpagina van de hogeschool geplaatst en hangen in de gangen van de deelnemende opleidingen.

Bevindingen
Izaak Dekker heeft dit najaar met lector Erik van Schooten de resultaten geanalyseerd en gecorrigeerd voor verschillen tussen de onderzoeksgroepen. En ja: het levert meetbaar iets op. ‘De experimentgroep (waarbij de interventie werd uitgevoerd, red.) haalde significant meer studiepunten dan de controlegroep (die niet meedeed, red.). Het verschilt bijna 3 studiepunten op de 42 studiepunten die de totale groep gemiddeld haalde dat jaar. De effecten blijven hetzelfde als je corrigeert voor gender, vooropleiding of etniciteit. Dat is mooi want vaak helpen opdrachten de groepen die het al het best doen het meest, en dat lijkt hierbij niet het geval. Bovendien is er in de experimentgroep bijna 6 procent minder uitval dan in de controlegroep.
Wat maakt het zo succesvvol? ‘Iedereen heeft een beeld van de wenselijke toekomst, maar vaak vaag en de weg erheen is niet concreet’, zegt Dekker. ‘Doordat het zo vaag is, is het moeilijk dit grote doel te laten concurreren met kortetermijnverleidingen. Terwijl je heel veel tijd moet besteden – zeg 10.000 uur – aan het bereiken van dat grote doel. Alle impulsen tussendoor concurreren daarmee.’ Dekker ervaarde dat zelf: ‘Ik wilde promoveren, terwijl ik ook leraar en adviseur was. De kortetermijndoelen gingen telkens voor. Doordat ik zelf de interventie deed realiseerde ik me dat ik mijn agenda anders moest indelen en dat ik mijn baan als adviseur moest opzeggen. Het promoveren ben ik daarnaast op gaan delen in kortere projecten. Per onderdeel werk ik met zoveel mogelijk docenten en studenten samen waardoor ik de druk voel om de projecten van mijn promotie goed en op tijd af te ronden.’ ➞

Tip uit het lab #2

Dekker: ‘Het gaat erom je keuzes op korte termijn in lijn te brengen met je langetermijndoelen. Bij de interventie leg je concrete doelen vast, stel je prioriteiten en denk je na over een strategie om bij je doel te komen. Het helpt, merk ik zelf, als anderen van jouw voortgang afhankelijk zijn. Door mijn samenwerking met Monique en Justin word ik bijvoorbeeld bij de les gehouden.’

Experiment 3

Tien weken gericht aan de slag met studievaardigheden

Onderzoeker
Justin Slabbekoorn, docent vakdidactiek en Engels op de lerarenopleiding Engels en slc'er.

Onderzoeksgroep
De mentorgroep van Slabbekoorn, 23 studenten groot.

Onderzoeksvraag
Leidt het tot betere resultaten als je in de eerste tien weken van de studie gericht aandacht besteedt aan studievaardigheden?

Uitvoering
Als slc'er merkte Slabbekoorn dat studenten vastliepen met plannen en met leren voor een tentamen. Bij wijze van experiment ging hij vorig jaar gericht aan de slag met studievaardigheden in zijn groep. Hij ontwikkelde een programma gebaseerd op theorie uit de literatuur over effectief studeren. Zijn studievaardighedenprogramma bestaat uit een aantal opvolgende stappen.

'Eén is: Verken je opleiding. In de introductieweek krijg je natuurlijk een berg informatie en die moet landen, dus ga je met je coach kijken: wat is het studieprogramma, wanneer zijn de toetsen, wat is nou eigenlijk ons competentieprofiel, welke bureaus zijn er op het instituut enzovoort. Daarnaast laat ik studenten een dagboek bijhouden van hun activiteiten. In week twee zijn er dan al studenten die zeggen dat ze te veel werken of te weinig slapen, dus dat geeft snel inzicht.'

'Vervolgens gaan we kijken naar hoe je een college volgt, bijvoorbeeld verschillende manieren om aantekeningen te maken. Tot slot onderzoeken we tentamenvoorbereiding en bekijken dat ook na de toets. Waar had je het meeste of het minste aan? Ik liet de studenten ook inschatten wat hun cijfer was, zodat we achteraf konden checken of hun verwachting realistisch was. De laagst presterende studenten overschatten hun eigen kunnen het meest, weten we, juist omdat hun metacognitieve vaardigheden niet zo goed zijn.'

Na al die stappen maakten de studenten een verbeterplan voor zichzelf voor ieder vak. 'In individuele gesprekken keken we naar welke vakken ze wel hadden gehaald en welke strategieën daar blijkbaar werkten. De verbeterplannen leverden nog niet veel op, dus ik ben gaan zoeken naar andere methoden. Ik kwam bij GROW, dat staat voor Goal-Reality-Options-Way forward. Doelen stellen – het onderzoek van Dekker – was stap 1.

Slabbekoorn onderzocht niet alleen studenten: 'We hebben slc'ers van de lero geïnterviewd en het programma blijkt per opleiding en klas te verschillen. Sommige programma's zetten in op studiesucces, andere zijn meer gericht op binding. Weinig docenten hadden hun programma opgezet op basis van een gegronde theorie.'

Bevindingen
In periode 1 vergeleek Slabbekoorn zijn klas met andere eerstejaars. 'Language skills, het eerste tentamen, werd door één student in mijn groep niet gehaald, dat betekende dat 96 procent het wel haalde. Het gemiddelde van alle eerstejaars was 67 procent. De docent language skills zette overigens ook een alternatieve lesmethode in ten opzichte van haar andere groepen, dat kan bijgedragen hebben.'

Aan het einde van het jaar kregen drie studenten in zijn groep een bsa; een was zelf afgehaakt. 50 procent haalde in één keer de propedeuse. Ook dat was opmerkelijk. 'In de groep van een collega die ook heeft ingezet op studievaardigheden zijn dezelfde opvallende resultaten zichtbaar. We gaan nu kijken naar de verschillende slc-programma's binnen de lerarenopleiding. Ik doe dat samen met Sanne Wielenga en Izaak Dekker, die wilde onderzoeken of 'goal setting' niet al stiekem in die programma's zit, waardoor zijn interventie mogelijk minder effect zou sorteren.'■

Tip uit het lab #3

Slabbekoorn: 'Het kan zijn dat je een vak hebt waar je al twee jaar over struikelt. Je enige optie lijkt harder studeren, maar dat is het niet. Kijk dan eens volgens GROW welke andere opties je hebt voor de manier waarop je studeert.'

Het Panel

TEKST: JOS VAN NIEROP
ILLUSTRATIES: DEMIAN JANSSEN

De stelling:

Doe maar gewoon, een 6 is goed genoeg

Ook met een 5,5 haal je je vakken. Heeft het eigenlijk wel zin om extra moeite te doen om hogere cijfers te halen? We vroegen het ons *Profielen*-panel van studenten en medewerkers.

Danny Leentvaar:

‘Voor mij voelt een 8 heel goed’

Student chemische technologie

‘Hoe goed voelt het om een 8 te halen? Voor mij heel goed. Later moet je je werk goed kunnen doen dus is het verstandig dat je goed leert en het hoogst mogelijke eruit haalt. Als je alles met een 5,5 haalt maar niks begrijpt, ga je later alleen maar op je bek.’

Fumiko Inoue:

‘Internationale studenten doen uiterste best om een 8 of 9 te halen’

Docent international business for Asia

‘Studenten ervaren hoge cijfers na hard werken als een “kick”. Maar ze staan over het algemeen behoorlijk onder tijdsdruk en moeten naast hun studie veel werken. Ze ontplooien daarbij, terecht, ook allerlei sociale activiteiten. Het Nederlandse efficiëntiedenken leidt tot het gedrag waarbij ze maximaal resultaat halen met minimale inzet. Ik zie dat niet altijd als verkeerd.’

‘Ik zie soms wel dat studenten die hun vakken maar nét halen, bij het afstuderen in de problemen komen. Ze blijken onvoldoende “spierkracht” ontwikkeld te hebben om over de laatste, hoge latten te kunnen springen.’

‘Interessant is dat internationale studenten, uit Oost-Europa bijvoorbeeld, vaak hun uiterste best doen om een 8 of 9 en het liefst een 10 te halen. Dat is leuk om te zien; zij bouwen dan uiteindelijk sterkere spieren op.’

Robert Bouwhuis:

‘Wij hebben de 6 afgeschaft’

Projectleider en docent bij de Career Academy

‘Een 6 is het meest gegeven cijfer op de HR maar je hebt geen idee wat deze 6 betekent: is het een genadige 5,5, een welverdiende 6,0 of is het een 6,4?’

‘Wat we wel weten is dat de 6 een negatieve bijklank heeft: een 6 wordt vaak geassocieerd met middelmaat. En middelmaat vinden we niet passen bij de ambitie die we van onze medewerkers en studenten verwachten.’

‘Bij de Career Academy (economische deeltijdopleidingen) hebben we de 6 afgeschaft. We beoordelen onze studenten met een NC (“nog niet competent”, met een 5 als numerieke equivalent), een CO (“competent”, een 7) of een XP (“expert”, een 9). Het verschil tussen NC en CO is dermate groot dat er tot nu toe weinig discussie is geweest onder docenten of een student nu wel of niet competent was op een beoordelingsaspect.’

Ivo van Dalen:

‘Met alleen 6’en beheers je de stof niet goed’

Student finance & control

‘Of je nou een 5,5 of een 10 haalt, het belangrijkste is dat je de stof beheerst. Ik ben geen fan van de focus op cijfers; het verschil tussen een 5,5 en een 10 zal weinig extra’s brengen op jouw diploma of cv. Het echte werk is het kunnen begrijpen, toepassen en uitleggen van de leerstof.’

‘Wanneer je een 6 haalt kun je jezelf wel afvragen of je genoeg je best hebt gedaan en je écht de stof goed beheerst. Ik ben ervan overtuigd dat studenten die alleen maar 6’en hebben, de stof vaak niet goed beheersen.’

‘Een 6 wordt vaak geassocieerd met **middelmaat**.’

Ed Meesters:

‘Hoe kun je trots zijn als je geen doorzettingsvermogen toonde?’

Docent social work

‘Een 6 goed genoeg? Je zult maar cliënt of werkgever zijn van een student die op die manier het diploma heeft behaald. Hoe kun je trots zijn op het behaalde diploma als je geen doorzettingsvermogen hebt hoeven tonen?’

‘Het zegt ook wat over ons onderwijssysteem, dat dit kan. Anekdote: Ik herinner me een goede student die een thuistoets aanleverde op het randje van voldoende. Ik voelde dat zij noch de opdracht, noch mij als docent serieus nam. We hadden een pittig gesprek, waarna zij het opnieuw inleverde en toen met trots kon zeggen: “Ik ben blij dat je het niet accepteerde, want nu pas heb ik er echt iets van geleerd”.’ ■

TEKST: DEMIAN JANSSEN
ILLUSTRATIES: DEMIAN JANSSEN

Ter lering en vermaak:

DE WEG NAAR STUDIESUCCES!

Ken je dat, dat het lijkt alsof je studie een onmogelijke hindernisbaan is? Je komt veel te laat op snelheid en moet een lange uitputtende sprint maken voor je tentamens, je strompelt door dat project heen met die ver-schrik-ke-lij-ke groep waarin niemand een fluit uitvoert, je duikt net op tijd weg voor een negatief bsa. En dan gaat je hond dood, blazen terroristen je buitenland-plan op en blijkt dat je in je stageverslag iets te nonchalant met je bronnen bent omgegaan. Wat kan er wel niet allemaal misgaan tussen start en finish? We hebben het geprobeerd te vatten in dit *Profielen* Studiesucces bordspel. Ook trouwens die incidentele meevallers en steuntjes in de rug.

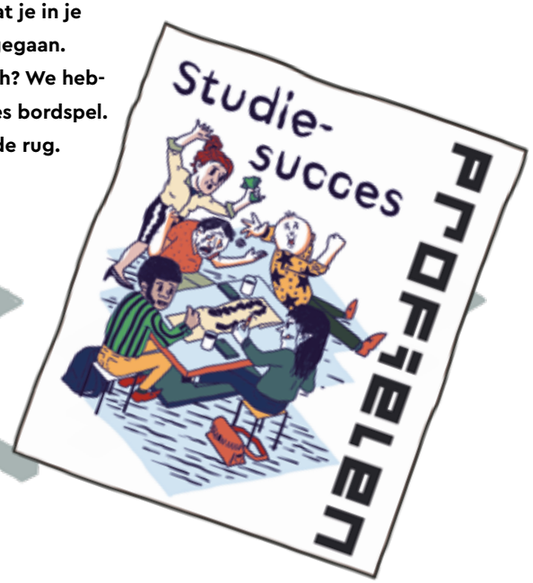

Spelregels

Doel van het spel
Dat is geen *rocket science*: je diploma halen en wel zo snel mogelijk.

Aantal spelers
3 tot 5, leeftijd van 16 tot 116.

Wat heb je nodig?
Een dobbelsteen (daar zijn ook handige gratis apps voor). Voor elke speler 1 pion + 1 extra pion (bijvoorbeeld een muntstuk, sleutelhanger, theezakje). Incasserings- en doorzettingsvermogen.

Speeltijd
Gemiddeld 4 jaar en 9 maanden. Nee geintje: ongeveer 45 minuten.

Wie begint?
Degene met de meeste studiepunten begint. Is er geen sprake van studiepunten? Dan begint de oudste deelnemer.

Je bent aan de beurt
In elke beurt gooi je één keer met één dobbelsteen, tenzij anders vermeld. Het aantal ogen dat je gooit is het aantal stapjes dat je vooruit mag.

Je komt op een plaatje
Kom je op een plaatje, dan is er iets bijzonders aan de hand. Elk plaatje staat voor een situatie die je studie vertraagt of versnelt. De instructies bij de vakjes vind je naast het spel.

Wanneer heb je gewonnen?
Als je als eerste op vakje 41, 'Finish', bent.

Betekenis van de vakjes

1 **Je begint aan je studie met een beperking.** Trek van al je worpen 1 af.

3 **Op de gouden vleugels der liefde surf je momenteel je studie door.** De volgende beurt heb je een vrijstelling voor negatieve consequenties.

6 ***Ay caramba!* Je hebt de opleiding flink onderschat en in de eerste toetsweek ga je knock-out.** Blijf staan tot je 6 gooit. Ga dan meteen met je 'P' door naar 12.

8 ***Easy breezy lemon squeezy!* Je had makkelijk naar de uni gekund, maar je doet een hbo'tje.** Verdubbel je worp.

10 **Jammer! Hard werk is niet altijd goed werk en nu heb je een negatief bsa aan je broek hangen.** Begin weer bij 0.

11 **De planeten zijn je goedgezind, alles valt op zijn plek en de rest van je leven ontvouwt zich als een metafysische routeplanner. Was iedereen maar zo'n doorslaand succes als jij.** Je volgende negatieve consequentie geef je aan een speler naar keuze.

14 **De groepsopdracht loopt volledig uit de klauwen. Iedereen is leider maar niemand neemt beslissingen.** Je mag pas weer gooien als al je medespelers je hebben ingehaald. Sta je al achteraan? Dan heb je deze keer geluk.

15 **Omdat je zo goed kunt rennen, krijg je de topsportstatus en gaat de aanwezigheidsplicht niet voor jou op.** Ga als een speer naar 32.

18 **Vanwege een noodgeval in de familie moet je er even tussenuit.** Sla 3 beurten over.

20 **Och jee, helemaal vergeten dat het collegegeld wordt afgeschreven. Je leeft op bladerdeeg met currysaus tot je stufi binnenkomt.** De speler rechts van je haalt iets te eten voor je, de rest speelt gewoon door.

22 **Het land van je buitenlandstage krijgt een negatief reisadvies. Je moet een nieuwe bestemming zoeken.** Pas als je 1 gooit, kun je verder.

25 **Je hebt eindelijk die mail van Studielink geopend en nu blijkt dat je je niet voor dit studiejaar hebt ingeschreven.** Ga terug naar 0.

27 **Je stage is alles waar je ooit van droomde en je hebt een afstudeerproject te pakken.** Gooi meteen nog een keer.

29 **Ongepaste grappen, spataderen van het koffiehalen en papercuts van het printen: je stage is een ramp.** Ga terug naar 24.

30 **Stiekem lever je al jaren Google translates in van oude *ResearchGate*-artikelen. Maar je komt ermee weg!** Sluip naar 37.

33 **Depressie? Burnout? Identiteitscrisis? In de zin van jouw leven ben jij op dit moment het lijdend voorwerp!** Blijf 1 beurt in bed.

36 **Zo dichtbij maar toch zo ver weg: de eindstreep. Faalangst is een bitch en je gaat voor perfectie.** Blijf staan tot je 6 gooit.

38 **Door een keuzevak mindfulness ben je totaal zen.** In de volgende beurt hebben negatieve consequenties geen vat op je.

40 **Oeps, je hebt per ongeluk plagiaat gepleegd in je scriptie.** Gooi nog een keer, bij 5 of hoger kom je ermee weg. Als je 4 of lager gooit, doe je niet meer mee.

41 **Gefeliciteerd! Je mag eindelijk je diploma in ontvangst nemen.** Probeer nu ook 'De weg naar sollicitatiesucces', 'De weg naar carrièresucces' en 'De weg naar ouderschapssucces'!

Studieweg tips

Wees je eigen stagebegeleider (vakje 27, 29)

Ken je het verhaal van die succesvolle stagiair die haar ambities en vragen stilzwijgend maar telepathisch onder de aandacht van haar collega's wist te brengen? Ik ook niet.
Stage is leuker dan school. Je kunt eindelijk zonder reflectiegezever en feedbackellende aan het echte leven werken. Maar je collega's hebben ook gewoon een baan. Ze zijn niet de hele dag met jouw persoonlijke leerdoelen bezig. Kom daarom op voor jezelf, neem de controle. Stel je vragen, eis je tijd. Ze hebben je niet aangenomen omdat de koffiejuffrouw ziek is.

Faalangst is een bitch! (vakje 33, 36)

Terwijl je eigenlijk moet produceren, zit je al dagenlang te consumeren: series, online winkelen, drie keer op een dag boodschappen doen en je telefoontje elke minuut checken. Toch gonst er een unheimisch gevoel door je onderbuik en ontspannen doe je niet. Je slaapt slecht en denkt te veel. Welkom in de vicieuze cirkel, waar de stress en vermoeidheid het alleen maar moeilijker maken om iets te gaan doen. Je allerergste criticus – jij zelf - heeft je veroordeling allang klaar: als het niet perfect is, kap er dan maar mee.
(Faal)angst, depressie en gepieker kunnen een heftige weerslag hebben op je studieresultaten. Je bent er niet alleen mee en daarom heeft de HR een breed hulpaanbod. Je vindt het via Hint/hulpbijstudie.

Als geldzorgen je nekken (vakje 20)

Of je nu bij je ouders of in een studentenkamer woont, het studentenleven gaat je geld kosten. Een op de vijf hbo-studenten heeft moeite met het betalen van het collegegeld, met een hele hoop stress als gevolg. Geldproblemen reiken ver voorbij de portemonnee en meer dan de helft van de studenten met geldzorgen spreekt over hoofdpijn, slaapproblemen en de overweging te stoppen met studeren. Zoek hulp voor het water je aan de lippen staat. Soms heb je recht op een voorziening van DUO, en ook de hogeschool heeft een aantal fondsen. De hogeschool biedt een e-learningmodule over geldzorgen en een keuzevak omgaan met geld. (Ingang: Hint/hulpbijstudie)

Geestverruimend onderhoud (vakje 11, 38)

Mediteer een kwartiertje per dag transcendent, laat je baard staan, kweek je eigen avocado, wees superaardig tegen jezelf ook al doe je domme dingen, zet je huis vol planten om mee te praten of trek eens per week een gekke bek op je Snapgrambook om je van je kwetsbare kant te laten zien.
Doe alles wat je helpt om tegenwicht te bieden aan de drukte in je agenda en je hoofd. Wist je dat je op de HR het keuzevak mindfullness kunt volgen?

Sta op en loop! (vakje 15)

Zitten is het nieuwe roken. Het is serieus slecht voor lijf en leden om de hele dag achter je bureau te zitten. De grap is dat het voor je studie ook niet goed is, terwijl je misschien denkt dat ieder uur over je boeken gebogen pure winst is. Bewegen helpt je brein: je geheugen, probleemoplossend vermogen en besluitvaardigheid gaan ervan vooruit.

Dus wandel wat rond in je pauze, werk af en toe eens staand en ga ook eens lopend naar je werk of studie. Wil je nog meer of intensiever bewegen, dan kun je bijvoorbeeld terecht bij een studentensportvereniging of een studentensportpas kopen. Sport je op topniveau? Gefeliciteerd. Als je de topsportstatus krijgt, kun je aanspraak maken op een hoop flexibiliteit. (Kijk op Hint > zoek op topsport)

Disclaimer: niet door mij bedacht (vakje 30, 40)

Wist je dat plagiaat soms gewoon is toegestaan? Als je netjes de naam van je bron erbij zet, kun je zonder problemen met andermans veren pronken. Er waren mensen die dingen bedachten die voortborduren op dingen die andere mensen bedachten en vroeg of laat bedenk jij iets dat bouwt op wat een ander heeft bedacht. Je mag kortom best het wiel gebruiken, vergeet er alleen niet bij te zeggen dat jij het niet hebt uitgevonden.

PROFIELEN

Nog niet genoeg Profielen?
We publiceren iedere dag heet nieuws, columns en interviews op **profielen.hr.nl**

Facebook.com/Profielen

Instagram.com/@profielenmagazine

Twitter.com/Profielen